

*A kép illusztráció / Picture is for illustration only
Fotó/Photo: Shutterstock*

Dorogházi Enikő¹, Maczák Béla¹, Mészáros László¹

Érkezett: 2017. március – Elfogadva: 2017. május

Az Európai Unió élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszere

1. Összefoglalás

Az Európai Unió élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszere (RASFF – Rapid Alert System for Food and Feed) 1979 óta hatékony információáramlást biztosít az európai államok hatóságai között annak érdekében, hogy a kockázatos élelmiszerektől vagy takarmányoktól megóvják a lakosságot. A rendszerben jelentett ügyek információinak egy része nemcsak a hatóságok számára érhető el, hanem azok jól hasznosíthatók minden – az élelmiszerlánc-biztonság területén – érdekelt fél által is. A hatóságokon kívül a tapasztalatok szerint az információkat figyelik, és az adatokat elemzik a termelő- és kereskedő vállalkozások, laboratóriumok, tanácsadó cégek, civil szervezetek, egyetemek és a média szakemberei is. Az utóbbi években egyre nagyobb hangsúlyt kapott a lakosság gyors, célzott tájékoztatása is. A cikk a RASFF-al kapcsolatos általános tudnivalókat ismerteti, kezdve történetének fontosabb eseményeivel létrehozásától napjainkig, majd vázolja működésének uniós és hazai jogszabályi hátterét, valamint bemutatva hálózatának intézményeit és az információáramlás módját. Ismerteti továbbá, hogy hol és milyen formában érhető el a rendszer által kezelt nyilvános adatok, és útmutatást ad azok értelmezéséhez. Végül szemlélteti a rendszer által kezelt értesítések számának időbeli alakulását.

2. Történeti előzmények

Az Európai Unió élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszere (Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF) 1979 óta működik. 1978-ban a hollandiai Maastrichtban, majd a Német Szövetségi Köztársaságban is találtak az emberi egészségre káros, higanyal szennyezett narancsot. Az incidenst egy palesztin szervezet követte el, hogy ellehetetlenítse Izrael déligyümölcs exportját. Az eset aggodalmát váltott ki az érintett országok körében – hogyan kezeljék hatékonyabban a gyors reagálást és a több tagország együttműködését igénylő élelmiszerbiztonságot érintő krízishelyzeteket. Válaszként az Európai Gazdasági Közösség (EGK) kilenc tagállama 1979-ben létrehozta az élelmiszerbiztonsági riasztási rendszert, amely rugalmas, formális jogszabályoktól mentes megállapodás („gentlemen’s agreement”) formájában kezdte meg működését az emberi egészség védelme érdekében.

Mivel korábban nem volt példa ilyen típusú információs rendszerre, ezért ki kellett építeni a kapcsolattartó

pontokat, hogy az élelmiszerbiztonságot érintő jelentéseket fogadni lehessen, illetve meg kellett határozni a kommunikáció módját – milyen információkat, hogyan és kivel osszának meg.

Az első nagyobb volumenű RASFF ügy – az akkor még nem EGK tag – Ausztriából származó borokkal volt kapcsolatos 1985-ben. Néhány osztrák borászat etilén-glikol („fagyálló”) használatával próbált javítani borai minőségén, testesebbé és édesebbé (így drágábban eladhatóvá) téve azokat, a könnyebben kimutatható cukrozás helyett. Az etilén-glikol mérgező hatása ugyan szerencsére csekélynek bizonyult, a hamisítás azonban az osztrák bortermelőket több évig sújtó gazdasági károkat okozott. Az ügy kapcsán végzett nagy mennyiségű adat (közel 10 ezer vizsgálat eredményei) gyors továbbításának igénye a RASFF jelentős technikai fejlesztését eredményezte. Sokkal súlyosabb egészségi következményekkel járt 1986 márciusában egy másik borhamisítás, amely Olaszországban 23 ember halálát okozta. Egy olasz borász metanollal növelte borának alkoholtartalmát. Az esetről az olasz hatóság késő este küldött érte-

¹ Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Élelmiszerbiztonsági Kockázatértékelési Igazgatóság

sítést. Az információ gyors továbbításának köszönhetően a francia hatóság másnap zárolni tudta az érintett bortétel másik részét, ezzel elkerülve további esetleges haláleseteket. Ugyanezen évben a csernobili atomerőmű nukleáris katasztrófája és az azt követő sugárszennyezés jelentett kiemelt élelmiszerbiztonsági kihívást. Az 1985-ös technikai fejlesztés jelentősen elősegítette a nagy mennyiségű friss információk azonnali továbbítását, ezzel a krízishelyzet kezelését.

1992-ben az Európai Közösség (EK) – ezzel egy új belső piac – létrejöttével megnőtt annak az igénye, hogy a tagállamok hatóságai a korábbiaknál hatékonyabban értesítsék egymást a fogyasztók egészségét veszélyeztető termékekről. Az előző 12 évben átlagosan mindössze évi 19 értesítés született a RASFF-ban. Az 1992 júniusában megjelent általános termékbiztonságról szóló 92/59/EGK tanácsi irányelv [1] a veszélyes (nem biztonságos) termékek körét kibővítette az élelmiszerekre is, és a nem élelmiszer jellegű veszélyes termékek európai riasztási rendszere (a jelenlegi RAPEX – Rapid Exchange of Information) mellett megfogalmazta az élelmiszerekre vonatkozó riasztórendszer működtetésének szükségességét. Ez a jogszabály azonban még nem határozta meg pontosan, hogy mi számít biztonságos terméknek, így azt általában nem tekintik a RASFF jogi háttérét létrehozó joganyagoknak. 1992-ben a szövegek továbbítására használatos telexet leváltotta a telefax, amely a szöveges állomány mellett képi üzenetek küldését is lehetővé téve technikai szempontból jelentős változást hozott a RASFF életében.

Az 1994-ben és 1995-ben 3-3 új tag csatlakozott a rendszerhez, s így a hálózat már 18 tagúra bővült. Az 1990-es évek krízishelyzetei (az 1995-ben kirobbant kergemarhakór az Egyesült Királyságban, az iráni aflatoxinos pisztácia ügy 1998-ban, majd az 1999-es dioxinnal szennyezett takarmány okozta baromfi megbetegedés, amely hat millió baromfi pusztulásához vezetett Belgiumban és Hollandiában) mind előkészítették a RASFF jogi alapját is képező 178/2002/EK rendelet [2] és az azt követő „higiéniai csomag” megalkotását.

A 2002. év legérdekesebb élelmiszerlánc-biztonsági eseménye egy női fogamzásgátló hormon (medroxiprogesztéron, MPA) kimutatása sertés takarmányokban volt. A szer gátolta a sertések vemhességét, és egyéb hátrányos élettani hatásokat is okozott. A RASFF-ban továbbított gyors hatósági információ megakadályozta, hogy a hormonally szennyezett sertéshús bejusson az élelmiszerláncba.

A 2003. év újdonsága a karcinogén, szintetikus ipari festék, a szudán I. jelenlétének kimutatása volt fűszerekben. Az élelmiszer-adalékanyagként nem engedélyezett színezőanyagot chilliben, fűszerkeverékekben, szószokban és fűszeres ételekben mutatták ki először Franciaországban, majd a többi tagállamban is (Magyarországot is beleértve).

A RASFF hálózatához 2004-ben csatlakozott újabb 10 tagállam, köztük Magyarország. Ezt követte Románia és Bulgária EU tagsága 2007-ben, és Svájc részleges tagsága 2009-ben.

A kép illusztráció / Picture is for illustration only
Fotó/Photo: Shutterstock

2007-ben a svájci hatóság jelezte, hogy nagy dioxin- és pentaklórfenol-tartalmú indiai származású guar gumit és számtalan abból készült adalékanyagot szállítottak kilenc EK tagállamba, köztük Magyarországra is. A magyar hatóság azonnal forgalmi korlátozásokat rendelt el, az élelmiszeripari és takarmányipari vállalkozásoknak bejelentési és vizsgálati kötelezettséget írt elő, és soron kívüli kiemelt ellenőrzéseket és vizsgálatokat végzett. A RASFF hálózat tagjai az eredeti riasztás információit 159 kiegészítő értesítéssel egészítették ki. A jelentések szerint a szennyezett guar gumit tételekből nagy mennyiséget szállítottak az EK minden államába, valamint 15 harmadik országba, és azokat élelmiszerek széles körében használták fel.

Szintén 2007-ben az Amerikai Egyesült Államokban kutyák és macskák megbetegedéseire és pusztulására figyeltek fel. A jelenséget okozó melamin forrása az állateledelek előállítására használt, Kínából importált növényi fehérjekoncentrátumok voltak. A RASFF közvetítésével kapott információk hatására végzett vizsgálatok Európában (Magyarországot is beleértve) is találtak melaminnal hamisított fehérjekoncentrátumokat és állateledeleket. A melamin hozzáadásával a kínai vállalkozások növelték a termék nitrogéntartalmát. A legszélesebb körben alkalmazott fehérjetartalom meghatározási módszerei a nitrogéntartalom meghatározásán alapulnak, így a melaminnal „dúsított” termékek nagyobb fehérjetartalmúnak – ezáltal „jobb minőségűnek” tűntek. Maga a melamin alig toxikus, azonban a környezetben és az élelmiszerekben jelen lévő cianursavval vegyületet képezve melegvérűekben vesekárosodást idézett elő, esetenként az emberek halálát, állatok pusztulását is okozta [3].

2008-ban tejbe, tejpörbe, gyermek tápszerbe, és tejtermékekbe került hasonló okból az egészségre káros melaminból. Kínában hat gyermek halt meg, 300 ezer pedig megbetegedett. A Kínából származó tej- és tejtermékek – beleértve a tejpört is – behozatala az Európai Közösségbe már akkor is tiltott volt, a tejalkotórészeket tartalmazó termékekre hozott gyors intézkedésekkel pedig itt sikerült elkerülni a hasonló súlyos következményeket. A globalizált kereskedelem hatására ugyanakkor az egész világon végigsöpört a melamin krízis.

2011-ben az *Escherichia coli* (EHEC) O104:H4 Németországban és Franciaországban okozott megbetegedéseket (Németország, 2987 fő megbetegedés, 855 fő HUS /hemolitikus urémiás szindróma/, 53 fő haláleset). Az első jelzés a közegészségügyi rendszertől jött, ezt követték a RASFF információk. A megbetegedés feltételezett forrása az Egyiptomból származó csíráztatott görög szénamag volt. A Bizottság rendeletekben szabályozta a csírák és csíráztatásra szánt magvak forgalmazásának, valamint a csírák előállításának feltételeit.

2013-ban a kiselejtett sportlovak húsát használták fel elsősorban különböző marhahústermékekben a marhahús helyettesítésére, és így jelentős anyagi

előny szerzésére. A csalárd módszerek előfordulási gyakoriságának megállapítására koordinált ellenőrzés indult. Vizsgálták a nem jelölt lóhús (ló DNS %-os aránya), valamint a fenilbutazon (haszonállatoknál tiltott állatgyógyászati szer) élelmiszerekben való jelenlétét. Ebben az ügyben 86 eredeti RASFF értesítés született. A hamisított termékek (lasagne, kockázott marhahús, marhabélszín) Magyarországon is megjelentek. A Bizottság, a Tagállamok és az újonnan létrejött Élelmiszer-hamisítás elleni hálózat (Food Fraud Network, FFN) kétéves munkája eredményt hozott.

A RASFF tagállamainak száma 2013-ban Horvátország EU-hoz való csatlakozásával 32-re növekedett.

A RASFF megalapításáról, valamint 30 éves működésének és fejlődésének főbb állomásairól további részletek találhatóak az Európai Bizottság által 2009-ben kiadott jubileumi kiadványában [5].

3. A RASFF működésének jogszabályi háttere

A RASFF működésének mai jogi hátterét két európai uniós rendelet adja. A RASFF létrehozásáról az Európai Unió általános élelmiszer-törvényének is nevezett, 178/2002/EK számú rendelet 50. cikke rendelkezik [2], működésének legfontosabb szabályait pedig a Bizottság 16/2011/EU számú, végrehajtási rendelete [5] határozza meg.

A 183/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 29. cikke, amely a takarmányokat érintő higiéniai eljárások biztonságosabbá tételéről [6] szól, a RASFF hatályát kiterjesztette az állatok egészségét és a környezetet érintő súlyos kockázatokra is.

A Bizottság elkészítette a RASFF általános ügyrendi szabályozását (Élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer szabványműveleti előírásai, Standard Operation Procedures) és a munkafeladatok leírását (Working Instruction) is, amelyek részletes útmutatást adnak a RASFF tagjainak a rendszer hatékony működtetéséről. Ezen dokumentumok magyar nyelven is elérhetők a Bizottság honlapján [7].

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. XLVI. törvény szerint az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv működteti az Európai Unió élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó riasztási rendszerét [8]. A Magyar Köztársaság Kormánya a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról (NÉBIH) szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelete a NÉBIH-et jelöli ki hazai kapcsolattartónak a RASFF hálózatában [9]. A Korm. rendelet szerint a NÉBIH szakmai irányításával a megyei/járásai kormányhivatalok is ellájtják a RASFF üzemeltetésében jelentkező feladatokat.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának kiadásáról szóló 1/2013. (I. 8.) Vidékfejlesztési Minisztériumi utasítás mellékleteként kiadott Szervezeti és Működési Szabályzat szerint [10] a Hivatalon belül a nemzeti kap-

csolattartó feladatát az Élelmiszerbiztonsági Kockázateértékelési Igazgatóság (ÉKI) látja el, míg a hálózat munkájában a Hivatal több igazgatósága is részt vesz.

A különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló 36/2004 (IV.26.) ESZCSM rendelet [11], valamint az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004 (IV.26.) ESZCSM rendeletek [12] meghatározzák a közegészségügy és az élelmiszerbiztonság központi és területi egységeinek együttműködését, feladat- és hatáskörét.

4. A RAFF hálózatának intézményei és működése

A RASFF tagjai az EU 28 tagállama, Izland, Liechtenstein, Norvégia (Európai Gazdasági Térség), valamint Svájc hatóságai, a Bizottság és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA). A rendszer gyors, koordinált és hatékony információcserét tesz lehetővé az élelmiszerekben, takarmányokban, és élelmiszerekkel érintkező anyagokban előforduló kockázatokról és a megtett intézkedésekről. A rendszer működtetői munka- és ünnepnapokon, valamint hétvégeken is 24 órás készenléti szolgálatot látnak el [5], [7].

Mivel az információk továbbítása online felületen (iRASFF) történik, az érintett országok hatóságai gyorsan és összehangoltan léphetnek fel annak érdekében, hogy az élelmiszerbiztonsági kockázatokat elhárítsák, még mielőtt azok a fogyasztókat érinthetnék.

Nem RASFF tagállamból importált, vagy oda exportált nem megfelelő minőségű élelmiszer- vagy takarmány felfedezése esetén az Európai Bizottság tájékoztatja az adott országot, amely korrekciós intézkedést hozhat, ily módon elkerülheti, hogy a jövőben a probléma megismétlődjön. Ha a kapott biztosítékok nem elegendők, vagy amennyiben azonnali intézkedésekre van szükség, importtilalom/importkorlátozás,

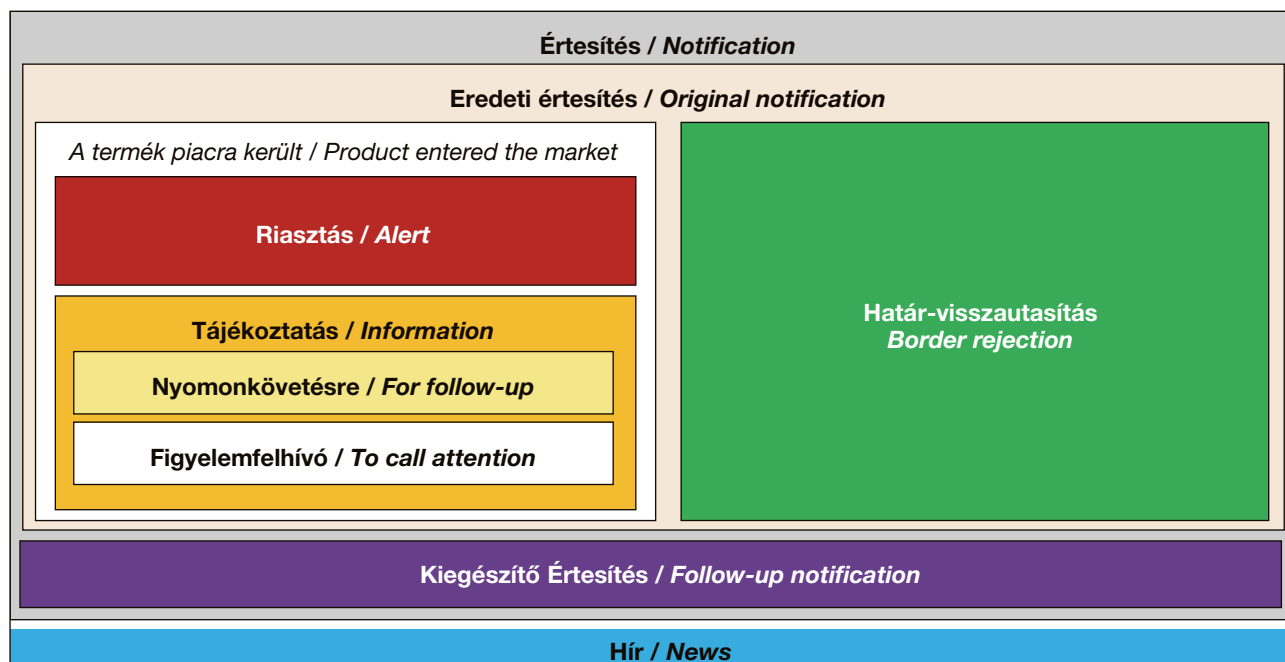
vagy az EU határain fokozott ellenőrzés lép életbe. A harmadik országbeli létesítményt akár törölhetik is az EU-jogszabályi előírásoknak maradéktalanul megfelelő és így az EU-ba beviteli engedéllyel rendelkező, elfogadott vállalkozások listájáról. A hatóságok a RASFF hálózatán keresztül értesítik egymást továbbá olyan egyéb élelmiszer- vagy takarmánybiztonsági információkról is, amelyek valamilyen más okból értékesek lehetnek valamely tagállam, a Bizottság vagy az Egészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési és Elemzési Igazgatóság (Health and Food Audits and Analysis, HFAA) számára.

5. A RASFF értesítések csoportosítása

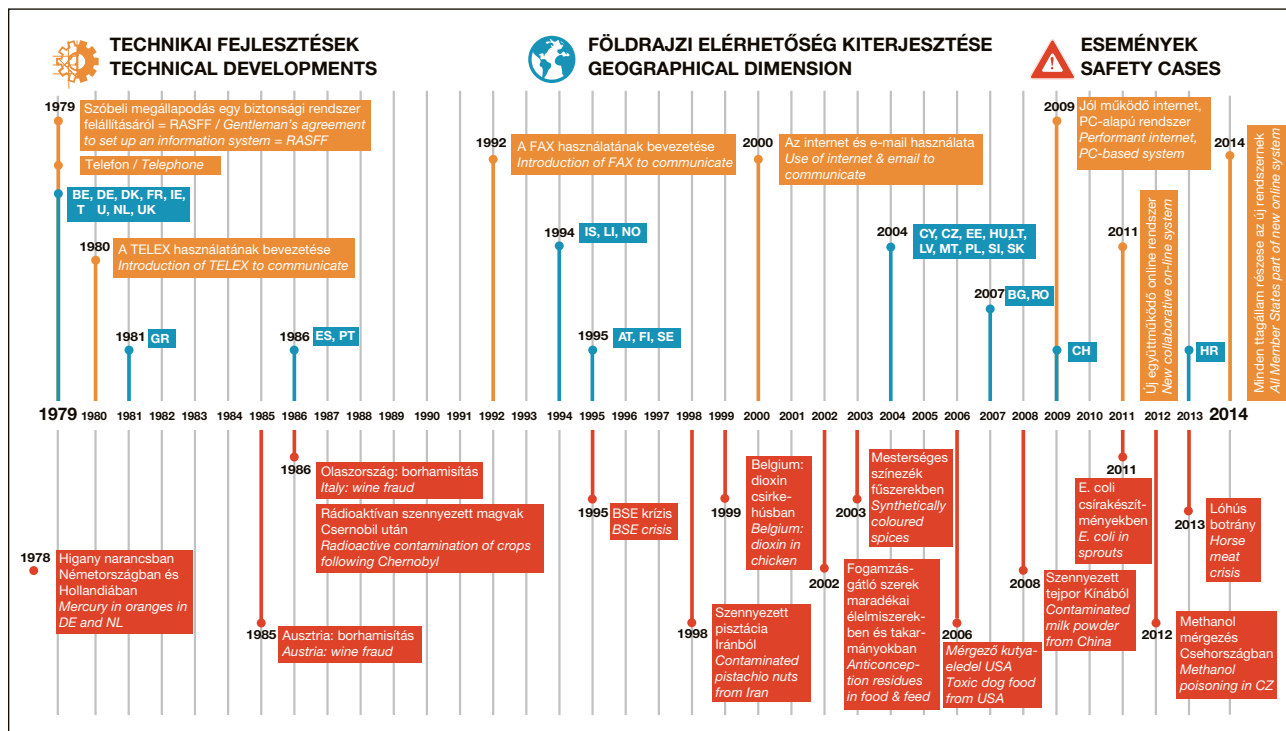
A 16/2011/EK rendelet szerint [5] a RASFF-ban az értesítések két fő csoportja: az eredeti értesítés és a kiegészítő értesítés. Háromféle eredeti értesítés típus létezik: riasztás, tájékoztatás és határ-visszautasítás (1. ábra). A RASFF fejlesztése során történt néhány esemény időrendjét a 2. ábra mutatja be [22].

Az Európai Gazdasági Térség (EGT) piacára jutott termékekkel kapcsolatos ügyeket attól függően, hogy gyors intézkedést igényelnek-e, riasztásként vagy tájékoztatásként kell kezelni.

Riasztás formájában értesítik egymást a hatóságok, ha a kockázatos termék forgalomban van és azonnali intézkedés szükséges. A **tájékoztatás** lehet *nyomon követésre vonatkozó tájékoztatás* (information notification for follow-up), ami olyan termékkel kapcsolatos tájékoztatás, amelyet egy másik tagországban hoztak vagy hozhatnak forgalomba. A *figyelemfelhívó tájékoztatás* (information notification for attention) olyan termékkel kapcsolatos, amelyet csak az értesítő tagországban forgalmaznak, vagy nem hoztak forgalomba, vagy már nem forgalmaznak, s így az

1. ábra. RASFF-információk csoportosítása
Figure 1. Classification of RASFF information

2. ábra. Néhány fontosabb időpont a RASFF-rendszerben 1978 és 2014 között (fejlesztés és események)
Figure 2. Some important dates of the RASFF system between 1978 and 2014 (development and events)

elsősorban csak a másik tagállam tájékoztatására szolgál.

A **határ-visszautasítás** egészségügyi kockázat miatt a határátkelőhelyen egy élelmiszer- vagy takarmánytétel, szállítótartály vagy szállítmány visszafordításról szóló értesítés. Ilyenkor a kockázatos termék nem kerül az EGT piacán az élelmiszerláncba. A határellenőrzések egy részénél a szállítmányt mintavételt követően továbbengedik. Amennyiben a későbbi vizsgálat eredménye kockázatot jelez, mivel a termék a piacra kerülhetett, az ügyet riasztásként vagy tájékoztatásként jelentik a RASFF-ban.

Az eredeti értesítésekhez kapcsolódó utólagos információkat kiegészítő értesítések (follow-up) formájában közlik. A hatóságok ezekben tájékoztatást adnak más országot érintő nyomon követési információkról, az általuk megtett intézkedésről, és kivizsgálásaik eredményéről.

A fentiekén túl a RASFF tagjai **hír** (news) formájában tudatják egymással azokat a több tagállamot érintő információkat, amelyek a fenti három eredeti értesítéskategória egyikébe sem sorolhatók be. A hírek a nyilvános adatbázisokban jelenleg nem hozzáférhetők.

6. A RASFF adatok elérhetőségei

6.1. RASFF adatok a Bizottság honlapján

Az emberi egészséget veszélyeztető kockázatokról a nyilvánosság is tájékoztatást kap. Az Európai Bizottság honlapján [13] mindenki számára az összes RASFF üggyel kapcsolatos nyilvános információ el-

érhető. Ezek között szerepel két online adatbázis: az 1979 óta megjelent összes eredeti értesítést kereshető módon tartalmazó „RASFF Portal”, valamint a fogyasztóknak szánt, egyszerűsített adatbázis a friss RASFF termékvisszahívásokról (”RASFF consumers’ portal”)

A RASFF portálon [14] az eredeti értesítések összes nyilvános adata szűrőfeltételek szerint lekérdezhető, további elemzésre exportálható (Excel és XML formátumban) vagy kinyomtatható. Ebben az adatbázisban az értesítés dátumán és referenciaszámán túl keresni lehet többek között az értesítés típusa, tárgya és bejelentő országa, a kifogásolt termék típusa, származási országa, az elosztásában érdekelt országok, valamint az értesítésre okot adó veszély szerint is.

A **RASFF fogyasztói portál** [15] 2014 júniusától biztosít fogyasztóbarát internetes felületet a hatóságok, vagy vállalkozások által közzétett legfrissebb RASFF termékvisszahívásokkal kapcsolatos információkról, amennyiben valamelyik tagállamban honlapon is nyilvánosságra hozták a visszahívott termék azonosításához szükséges specifikus adatokat.

A Bizottság RASFF honlap felületén található (letölthető pdf dokumentumok formájában) a 178/2002/EK rendelet előírása szerint 2002-től kezdve készített éves **RASFF jelentések** is. Ezek nagyobb terjedelmű tájékoztató anyagok. Tendenciákat mutatnak be a korábbi és a vizsgált év adataival, valamint a fenyegetést kiváltó okokról **bővebb leírást adnak**. A 2015. évre vonatkozó jelentés 2016 júniusában jelent meg [16]. 2017. elején adták közre a 2016. évre vonatkozó előzetes jelentést [17].

6.2. RASFF adatok a NÉBIH honlapján

A NÉBIH honlapján a nemzetközi riasztási rendszerek között található a RASFF oldal, ahol rövid leírást olvashatunk a rendszerről [18]. A Bizottság angol nyelvű „RASFF Portal”-ja és fogyasztói portálja innen is hozzáférhető. 2012-től az eredeti értesítések legfontosabb adatai a NÉBIH honlapján magyarul is elérhetők.

A RASFF értesítések adatait 2012 januárjától két tölthető Excel fájl tartalmazza [19]. Az egyik fájlban az elmúlt öt teljes év (2012-2016) adatai évenként külön munkalapba rendezve találhatóak, a másikban a hetente frissülő 2017. évi adatok. A táblázatok tartalmazzák a bejelentés időpontját, a referencia (azonosító) számot, a bejelentés tárgyát magyar és angol nyelven, a bejelentő országot, a bejelentés típusát és a termék típusát.

A fentiekén túl egy magyar nyelvű **online adatbázis** az utolsó 3 hónap eredeti RASFF értesítéseit tartalmazza [20].

A NÉBIH honlapján a (jelenleg 2014. november utáni) „magyar ügyek” is megtalálhatók [21], amely lista folyamatosan frissül. Magyar ügynek tekintjük:

- amennyiben a termék gyártása / előállítása Magyarországon történik,
- ha a termékből Magyarországra szállítottak,
- ha a termékből Magyarországra nem került, de a termékkel kapcsolatba hozható vállalkozás székhelye Magyarországon található.

A NÉBIH honlapján részletes, folyamatosan frissülő hírek találhatóak a magyar piacon forgalmazott, nem megfelelő termékek visszahívásáról is. Itt a termék azonosító adatai mellett olvashatunk a visszahívás okáról, a NÉBIH tanácsáról a veszély elhárítása érdekében, a hatóság által megtett intézkedésről és legtöbb esetben a könnyebb azonosíthatóság kedvéért képet is láthatunk a termékről.

A NÉBIH honlapjáról a Bizottság honlapján közzé tett (2005-2015 évi) angol nyelvű éves RASFF jelentések is elérhetők [19].

7. Néhány számadat a RASFF rendszerből

A RASFF értesítések adatait a rendszer 1979-es létrehozása óta gyűjtik. Kezdetben (1980-1996) csupán néhány értesítés érkezett a rendszerbe, míg 2005 és 2016 között számuk már évi 3200 körül alakult. A kiegészítő értesítések számát 1998 óta rögzítik. Számuk az akkor évi 28-ról a 2016. év végéig folyamatosan emelkedett évi 7200-ra. Az eredeti és kiegészítő értesítések együttes száma 2016-ban már meghaladta a 10 ezret.

Az évenkénti RASFF értesítések (eredeti és kiegészítő) számának alakulását a hírekkel kiegészítve a 2000 és 2016 közötti időszakra vonatkozóan a **3. ábra** szemlélteti.

A 2016. év végéig a Tagállamok az EU-s adatbázis szerint több mint 48 ezer (48 052) RASFF eredeti értesítést adtak ki. A teljes 39 éves időszak átlagában az összes eredeti értesítés 87%-ban vonatkozott élelmiszerekre, 6%-ban takarmányokra és 7%-ban élelmiszerekkel érintkező anyagokat érintett. Az utóbbi években csökkent az élelmiszerekkel kapcsolatos bejelentések száma, ugyanakkor megnőtt a takarmányokkal kapcsolatos RASFF ügyek részaránya.

2017. május 4-ig a RASFF-ban összesen több mint 40 ezer (43 182) élelmiszere vonatkozó eredeti értesítést tettek közzé az illetékes hatóságok, ezek közül 14 182 vonatkozott az EU tagállamaiból származó termékekre (az összes bejelentésnek mintegy egyharmada), ez utóbbin belül magyar származású termékekre 261 bejelentés érkezett. A magyar élelmiszerekre tett RASFF bejelentések aránya a teljes időszakra vonatkozóan az összes bejelentés 0,60%-a, az EU tagállamokból származó bejelentések számának pedig 1,84%-a.

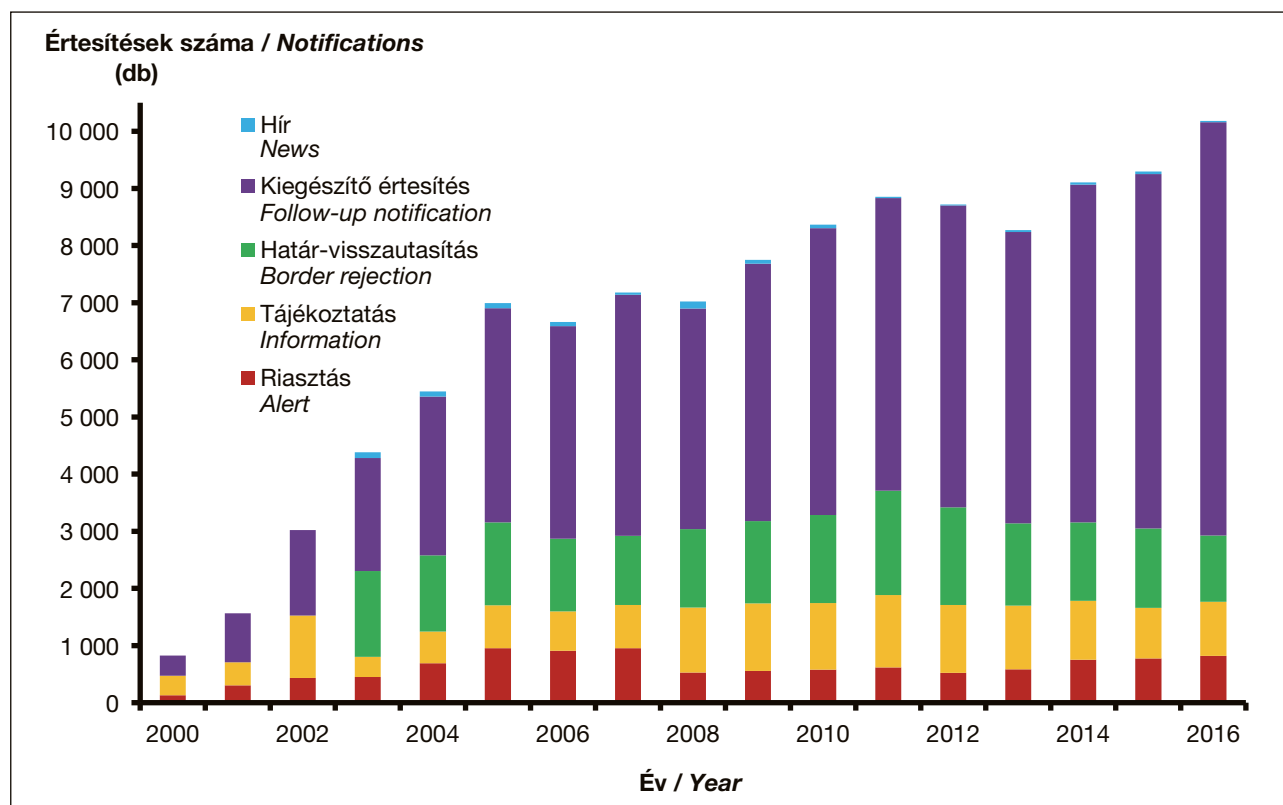
8. Irodalom

- [1] Council Directive 92/59/EEC of 29 June 1992 on general product safety. *Official Journal L* 228 24-32.
- [2] Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról. *Hivatalos Lap L* 31 463-486.
- [3] Szeitzné Sz. M., Kárpáti I., Kertai P. (2010): A melamin-botrány és annak következményei (A). *Egészségtudomány*, 54. (3) p. 7-16.
- [4] European Commission (2009): 30 years of keeping consumers safe, Rapid alert system for food and feed (RASFF), Office for Official Publications of the European Communities, https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_30_booklet_en.pdf
- [5] <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1497636953523&uri=CELEX:32011R0016> (*)
A Bizottság 16/2011/EU rendelete (2011. január 10.) az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszerre vonatkozó végrehajtási intézkedések megállapításáról. *Hivatalos Lap L* 6 7-10.
- [6] Az Európai Parlament és a Tanács 183/2005/EK rendelete (2005. január 12.) a takarmányhigiénia követelményeinek meghatározásáról. *Hivatalos Lap L* 35 1-22.
- [7] Európai Bizottság, Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Igazgatóság (2016): RASFF, Rapid Alert system for Food and Feed, Az Élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer szabványműveleti előírásai, 1. verzió,

5. felülvizsgálat https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_reg-guid_sops_01-05_hu.pdf (*)
- [8] 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0800046.tv (*)
- [9] 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról <http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc.cgi?docid=A1200022.KOR> (*)
- [10] 1/2013. (I. 8.) VM utasítás a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának kiadásáról <http://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/12/PDF/2013/1.pdf> (*)
- [11] 36/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet a különleges táplálkozási célú élelmiszerekről http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0400036.esc (*)
- [12] 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet az étrend-kiegészítőkről https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0400037.esc (*)
- [13] RASFF információk az Európai Bizottság honlapján http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm (*)
- [14] Az Európai Bizottság „RASFF Portal”-ja http://ec.europa.eu/food/safety/rasff/portal_en (*)

- [15] Az Európai Bizottság fogyasztói RASFF portálja („RASFF consumers’ portal”) http://ec.europa.eu/food/safety/rasff/for_consumers_en (*)
- [16] European Commission (2016): RASFF, The Rapid Alert System for Food and Feed, 2015 annual report https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_annual_report_2015.pdf (*)
- [17] European Commission (2017): RASFF, Preliminary Annual Report 2016 https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_annual_report_2016.pdf (*)
- [18] A NÉBIH RASFF honlap oldala <http://portal.nebih.gov.hu/hu/rasff> (*)
- [19] RASFF jelentések és letölthető dokumentumok a NÉBIH honlapján <http://portal.nebih.gov.hu/rasff-jelentesek> (*)
- [20] A legfrissebb (utolsó 3 hónap) RASFF eredeti értesítések (szűkített) adatbázisa magyar nyelven a NÉBIH honlapján <http://portal.nebih.gov.hu/rasff-adatbazis> (*)
- [21] A 2014 novembere utáni magyar ügyek adatbázisa a NÉBIH honlapján <http://portal.nebih.gov.hu/magyar-rasff-ugyek> (*)
- [22] https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_timeline.pdf
Hozzáférés: 2017. 03. 20.

(*): Hozzáférés: 2017. 03. 02.

3. ábra. A RASFF-értesítések évenkénti számának alakulása 2000 és 2016 között
Figure 3. Annual numbers of RASFF notifications between 2000 and 2016